

Til høringsparterne

Kontor/afdeling
Vand og Affald
/Center for Forsyning

Dato
24. september 2019

J nr. 2019-94123

LWJ/

HØRING – udkast til revideret bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber

Udkast til revideret bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber vedlægges. Ændringer i forhold til den gældende bekendtgørelse er markeret. §-numre m.v. vil blive tilrettet i den endelige version.

En gennemgang af de væsentligste ændringer findes i bilag 1.

Bekendtgørelsesændringen skal bl.a. følge op på det lovforslag om ændring af vandsektorloven, selskabsskatteloven, elforsyningsloven og varmforsyningsloven, som netop har været i høring. Det forventes således, at bekendtgørelsen udstedes, når lovforslaget er vedtaget, og træder i kraft samtidig med ændringsloven d. 1. januar 2020.

Eventuelle bemærkninger bedes sendt **senest d. 15. oktober 2019**

til Energistyrelsen, ens@ens.dk med kopi til lwj@ens.dk og mma@ens.dk.

Høringssvar bedes venligst angive følgende journalnummer: 2019-94123.

Med venlig hilsen

Lise Wesenberg Jensen

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Niels Bohrs Vej 8
6700 Esbjerg

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Bilag 1

Væsentlige ændringer i udkast til revideret bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber

1. Justering af reguleringsperioder som forberedelse af ændring af den økonomiske regulering som opfølgning på politisk aftale af 22. november 2018. (§§ 19 og 20)

Ved aftale af Den 22. november 2018 indgik den daværende regering (Venstre, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Enhedslisten, Radikale Venstre samt Socialistisk Folkeparti en aftale om justeret økonomisk regulering af vandsektoren.

Aftalen indeholder en række tiltag, som skal bidrage til at effektivisere vandsektoren til gavn for forbrugerne, virksomhederne og samfundet, videreudvikle det høje niveau for miljø, klima, service og forsyningssikkerhed samt understøtte teknologiudvikling, når det er til gavn for forbrugerne.

Det lovforslag, der har været i høring i perioden 23. august til 20. september 2019, er første del af implementering af aftalen. Det forventes, at hovedparten af den resterende del af den politiske aftale gennemføres ved et lovforslag, der træder i kraft 1. januar 2022. Som forberedelse heraf indeholder bekendtgørelsesudkastet en ændring af reguleringsperioderne for nogle selskaber, så der ikke inden 2022 fastlægges økonomiske rammer for vandselskaber, som gælder for en årrække efter 2022, og som derved ville forsinke indfasningen af de kommende nye regler. For drikkevandsselskaber forventes det, at der skal fastsættes økonomiske rammer efter de nye regler i 2022 med virkning fra 2023 og for spildevandsselskaber et år senere. Bekendtgørelsens regler om udmelding af indtægtsrammer for disse perioder, forventes således erstattet af de nye regler.

2. Nærmere regler om mindre, forbrugerejede vandselskabers udtræden. (§ 27 b)

I det lovforslag, der netop har været i høring, indføres en mulighed for de mindre, forbrugerejede vandselskaber for at fravælge den økonomiske regulering i vandsektorloven. Forbrugerne i forbrugerejede vandselskaber med en årlig debiteret vandmængde mellem 200.000 og 800.000 m³ får således efter lovforslaget mulighed for at beslutte, at vandselskabet ikke skal være omfattet af relevante bestemmelser i vandsektorloven vedrørende den økonomiske regulering og tilhørende indberetningskrav.

Bekendtgørelsesudkastet indeholder nærmere regler om, hvilke oplysninger vandselskabets bestyrelse skal sende ud forud for en afstemning om udtræden samt regler om, hvilken dokumentation, Forsyningssekretariatet skal have for at

træffe afgørelse om udtræden. Udkastet indeholder endvidere frist for at indgive anmodning om udtræden eller genindtræden med virkning fra det følgende år.

3. Ændrede regler om indregning af omkostninger til beskyttelse af vandressourcer, herunder BNBO. (§ 9, stk. 4, nr. 6a-7a, og stk. 5 og § 25, stk. 3)

Den daværende regering (Venstre, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre samt Socialistisk Folkeparti indgik den 11. januar 2019 en tillægsaftale til aftalen om pesticidstrategien 2017-21. Tillægsaftalen omfatter bl.a. tiltag, som skal sikre reduceret risiko for nedsivning af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), og som skal finansieres over vandtaksten.

I Miljø- og Fødevareministeriets lovgivning er der fastsat regler vedrørende beskyttelse af grundvandet, herunder grundvandsressourcer, der bruges til indvinding af drikkevand. Det følger bl.a. heraf, at almene vandforsyninger kan indgå aftaler om dyrkningsrestriktioner m.v. mod kompensation, og at vandforsyninger under visse betingelser kan blive pålagt at betale kompensation, som skal ydes i forbindelse med aftaler om dyrkningsrestriktioner indgået af en kommune, jf. vandforsyningslovens § 13 d. Endvidere følger det af miljøbeskyttelseslovens §§ 24 og 26 a, at kommuner under visse betingelser mod fuld erstatning kan give påbud og nedlægge forbud i forhold til bl.a. anvendelse af pesticider for at beskytte drikkevandsinteresser. Vandforsyninger, der har interesse i beskyttelsen, kan i de fleste tilfælde pålægges at betale denne erstatning.

Tillægsaftalen omfatter bl.a. tiltag, som skal sikre reduceret risiko for nedsivning af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder. Disse tiltag vil i den første fase bestå i, at kommunerne gennemgår de boringsnære beskyttelsesområder og i nødvendigt omfang sørger for yderligere beskyttelse af dem ved anvendelse af de eksisterende hjemler i miljøbeskyttelsesloven og vandforsyningsloven. Det ligger i aftalen, at beskyttelsen så vidt muligt skal gennemføres via frivillige aftaler med de berørte landmænd, og kun, hvor dette ikke kan lade sig gøre, ved udstedelse af påbud eller forbud.

De nuværende regler i bekendtgørelsen er ikke på alle punkter klare og fyldestgørende i forhold til indregning i de økonomiske rammer af vandselskabernes omkostninger til grundvandsbeskyttelse, herunder f.eks. forskellige typer af kompensation/erstatning til f.eks. landmænd for dyrkningsrestriktioner eller til køb af jord med henblik på grundvandsbeskyttelse. Der er derfor behov for at justere reglerne, så det sikres, at den økonomiske regulering støtter op om intentionerne i tillægsaftalen og vandselskabernes grundvandsbeskyttelse i øvrigt, og således at den økonomiske regulering giver incitament til, at beskyttelsen indføres på en måde, der er omkostningseffektiv for vandforbrugerne.

I bekendtgørelsesudkastets § 9, stk. 4 og 5, er der derfor indsat mere detaljerede regler om, hvilke omkostninger der behandles som ikke-påvirkelige omkostninger, som lægges til rammen 1:1. For de aftaler, som vandselskabet selv indgår, er det efter stk. 5 et krav, at kommunen har vurderet, at beskyttelsen er nødvendig. Det kan f.eks. være sket ved kommunens udarbejdelse af en indsatsplan efter vandforsyningsloven, eller ved kommunens gennemgang og risikovurdering af BNBO, jf. tillægsaftalen.

Bekendtgørelsens regler vil gælde tiltag til beskyttelse af vandselskabernes drikkevandsressourcer generelt, ikke kun BNBO.

Vandselskabets betaling for køb af jord vil også kunne være omfattet. Hvis jorden senere sælges, eller der i øvrigt opnås en indtægt, f.eks. ved bortforpagtning, vil denne skulle indtægtsføres, og takstindtægterne skal således være det mindre. For at vandselskabet ikke skal kunne få sine omkostninger dækket to gange, er det i § 25, stk. 3, fastsat, at undtagelsen om genanbringelse i et tilsvarende aktiv, ikke gælder i disse situationer.

4. Tilbagebetaling af skat som følge af Højesterets domme af 8. november 2018 (§ 9, stk. 4, nr. 4 og 4a, og stk. 5, § 17, stk. 5 og 9, og § 25, stk. 4 og 5)

Højesterets domme af 8. november 2018 i sag 27/2018 og 28/2018 om skattemæssig værdi af vandselskabers indgangsværdier betyder, at en række vandselskaber skal have store beløb tilbage i skat. Det fremgår af sidste del af punkt 3 i den politiske aftale af 22. november 2018, at partierne er enige om, at de penge, som vandselskaberne skal have tilbage i skat efter dommene i skattesagen, skal tilbage til forbrugerne i form af lavere priser, i det omfang, at skattebetalingen historisk er opkrævet 1:1 hos forbrugerne via taksterne. Efter de nugældende regler skal den tilbagebetalte skat indtægtsføres, og der kan så opkræves et tilsvarende mindre beløb i takster. Den mindre takstopkrævning kan evt. spredes over flere år, afhængig af det enkelte selskabs reguleringsperioder.

I udkastet er reglerne ændret, så muligheden for at periodisere tilbagebetalingen ensrettes. Den tilbagebetalte skat skal ikke indtægtsføres efter de almindelige regler, men indberettes separat til Forsyningssekretariatet, se § 25, stk. 4 og stk. 5, nr. 3a. Selskabet får således ikke på grund af tilbagebetalingen en overdækning det år, hvor skatten tilbagebetales. I stedet nedsættes den økonomiske ramme efterfølgende, jf. § 17, stk. 5. Selskaberne vil kunne vælge, om rammen og dermed taksterne skal nedsættes i ét år eller ligeligt over 6 år. Beløbet vil således blive indregnet i den økonomiske ramme i 1 eller 6 år. Takstnedsættelsen vil ikke derudover kunne spredes ud over en reguleringsperiode, og dette skal det enkelte selskab påse ved den årlige takstfastsættelse, som kommunalbestyrelsen godkender, jf. § 17, stk. 9. Indregningen vil ske i rammerne for året efter, at

tilbagebetalingen er indberettet til Forsyningssekretariatet (og evt. de følgende 5 år).

For vandselskaber, der indgår i en koncern, kan sambeskatningsreglerne have medført, at et selskab enten har betalt eller modtaget sambeskatningsbidrag. Dommene i skattesagen kan medføre, at visse vandselskaber enten skal have penge tilbage fra andre dele af koncernen eller tilbagebetale et beløb til et andet selskab i koncernen, alt afhængig af, om vandselskabet har overført eller anvendt underskud til eller fra andre dele af koncernen. I bekendtgørelsesudkastet er sambeskatningsbidrag, som et selskab får tilbage, sidestillet med tilbagebetalt skat, og indtægten vil således også kunne periodiseres. Der er desuden i § 9, stk. 4, indsat en regel om, at tilbagebetaling af sambeskatningsbidrag til et andet selskab er en ikke-påvirkelig omkostning, og der vil være mulighed for periodisering her af, hvis vandselskabet ønsker det, jf. § 9, stk. 6.

5. Hjemmel for Forsyningssekretariatet til at anmode om oplysninger til brug for igangværende analyser. (§ 27a)

Forsyningssekretariatet er som forberedelse af den kommende ændring af den økonomiske regulering i gang med en række analyser. Der er i bekendtgørelsesudkastet indsat hjemmel til, at Forsyningssekretariatet kan indhente nødvendige data hos vandselskaberne til at udføre disse analyser.

6. Andre ændringer

Det følger af den politiske aftale, at de mindre selskaber skal omfattes af samme regler som de større, herunder vedrørende benchmarking, når den økonomiske regulering ændres. Lovforslag herom forventes at træde i kraft 1. januar 2022. For at give de mindre selskaber de bedste muligheder for at forberede sig på at blive omfattet af krav om benchmarking fra 2022, indeholder bekendtgørelsesudkastet i § 6, stk. 3, en regel om pligt for de mindre selskaber til at indberette oplysninger til benchmarking fra 2022.

Den kommende ændring af den økonomiske regulering vil også nødvendiggøre andre ændringer af indberetningskravene, f.eks. indberetning af oplysninger til brug for fastsættelse af en forrentningsramme. Det forventes, at bekendtgørelsen ændres i 2020 med indsættelse af ændrede indberetningskrav, som de forventes at blive, når resten af aftalen er gennemført, så selskaberne også får mulighed for at forberede sig på dette.

Bekendtgørelsens regler om procedure for fastsættelse af benchmarkingmodel er forenklet, jf. § 7. I udkastet er kravet om, at metoden skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren fjernet, og fristen for, hvornår Forsyningssekretariatet skal offentliggøre modellen, er ændret.

I det lovforslag, som netop har været i høring, ændres reglen i vandsektorlovens § 2, stk. 4 (der bliver stk. 6), om vandselskabernes anmeldelse af, at de bliver omfattet af loven. Energistyrelsen har efterfølgende omformuleret denne bestemmelse i lovforslaget for at klargøre den. Energistyrelsen har endvidere foretaget visse ændringer af den foreslåede § 3 c og indsat en ny § 3 d. Udkast til disse lovbestemmelser er vedlagt som bilag 2 til høringsbrevet. Som konsekvens af de påtænkte lovændringer er der i bekendtgørelsesudkastet foretaget ændring af § 2 og af §§ 22 og 23 om krydsende vandselskaber, så alle anmeldelseskrav samles i bekendtgørelsens § 2, hvor der også fastsættes frister for anmeldelserne efter lovens § 2, stk. 6. Der tilsigtes ikke hermed ændring i, hvornår et vandselskab anses for krydsende, og hvad konsekvenserne heraf er.

I udkastet er § 12, stk. 1, 2. pkt., slettet. Det betyder, at en reduktion i den økonomiske ramme som følge af, at omkostningerne til et tillæg er blevet nedsat eller er bortfaldet, vil ske med virkning for året efter, at nedsættelsen eller bortfaldet er indberettet til Forsyningssekretariatet, og ikke først fra den følgende reguleringsperiode. Den nuværende regel betyder i visse tilfælde, at der gives tillæg i en længere periode end vandselskabet har omkostningen, da tillæg gives fra året efter, at omkostningen er indberettet til Forsyningssekretariatet, uanset om der på dette tidspunkt starter en ny reguleringsperiode.

I udkastet er der endelig foretaget en justering af bestemmelsen i § 17, stk. 8 (der bliver stk. 10), om udvidet adgang til at opkræve underdækning i tilfælde, hvor afgørelse om et vandselskabs økonomiske ramme træffes senere end 31. oktober. Der indføres således en særlig regel for de tilfælde, hvor den oprindelige afgørelse var truffet før d. 1. november, men en efterfølgende afgørelse ændrer eller erstatter denne. I disse tilfælde omfatter den udvidede adgang til at opkræve underdækningen kun den del af underdækningen, som ikke fremgik af den oprindelige afgørelse.

Bilag 2

Udkast til ændring af lovens § 2, stk. 4, der bliver stk. 6, og udkast til nye §§ 3 c og 3 d

§ 2, stk. 4, der bliver stk. 6, affattes således:

»Et vandselskab skal skriftligt anmelde til Forsyningssekretariatet, når

- 1) vandselskabet opfylder betingelserne for at være omfattet af stk. 1,
- 2) vandselskabet i et kalenderår overskrider grænsen i § 2, stk. 1, nr. 2 eller 3, eller
- 3) vandselskabet hidtil har været omfattet af § 2, stk. 1, nr. 2 eller 3, og får helt eller delvis, direkte eller indirekte kommunalt ejerskab, jf. § 2, stk. 1, nr. 1.«

§ 3 c. Et udtrådt vandselskab, der på grund af ændringer i ejerforholdene ikke længere opfylder betingelserne for at være forbrugerejet, jf. § 2, stk. 8, nr. 5, skal straks anmelde dette til Forsyningssekretariatet.

§ 3 d. Et vandselskab omfattes af den økonomiske regulering med virkning fra førstkomende hele kalenderår efter, at vandselskabet opfylder betingelserne for at være omfattet af § 2, stk. 1.

Stk. 2. Et vandselskab, som er udtrådt af den økonomiske regulering, jf. § 3 a, omfattes af den økonomiske regulering med virkning fra førstkomende hele kalenderår efter, at

- 1) betingelserne for at være forbrugerejet, jf. § 2, stk. 8, nr. 5, ikke længere er opfyldt, eller
- 2) vandselskabet i to på hinanden følgende år har haft en årlig debiteret vandmængde på mindst 800.000 m³, jf. § 2, stk. 1, nr. 2.